

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. Jitky Zavřelové a Mgr. Ing. Petra Šuránka ve věci **žalobce: Mgr. V. U., x**, zastoupeného Mgr. Pavlínou Růžičkovou, advokátkou BBH advokátní kancelář, s.r.o., se sídlem Klimentská 1207/10, 110 00 Praha 1, **proti žalovanému: Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, **za účasti osob zúčastněných na řízení: 1) G. K., bytem x, 2) Ing. J. Z., bytem x, 3) L. S., bytem x, 4) H. K., bytem x, 5) D. M., bytem x, 6) M. M., bytem x, 7) M. M., bytem x, 8) P. M., bytem x, 9) J. N., bytem x, 10) V. N., bytem x, 11) Ing. P. M., bytem x, 12) R. P., bytem x, 13) I. R., bytem x, 14) S. R., bytem x, 15) K. S., bytem x a 16) J. S., bytem x, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 5. 2013, sp. zn. SZ 060160/2013/KUSK REG/MP, č. j. 069563/2013/KUSK,**

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Žádná z osob zúčastněných nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou ze dne 23. 7. 2013 se žalobce domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, odboru stavebního úřadu (dále jen „stavební úřad“), ze dne 10. 1. 2013, sp. zn. výst. 031349/2012/KP, č. j. 001774/2013, jímž bylo obci P. povoleno umístění stavby kanalizačního řadu na pozemku parc. č. x, x v k. ú. P..

Žalobce předně namítal porušení ustanovení § 90 písm. e) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění účinném do 31. 12. 2013, (dále jen „stavební zákon“), podle něhož má stavební úřad zkoumat, zda je záměr žadatele v souladu s výsledkem řešení rozporů a ochranou právem chráněných zájmů účastníků řízení. Žalobce má totiž za to, že pokud chce stavebník provést změny na stávající kanalizaci, respektive tuto nahradit, pak se musí předtím dohodnout s vlastníky dotčených sousedních nemovitostí na způsobu úhrady nákladů, neboť tato povinnost pro něj vyplývá z obecných ustanovení zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „zákon o vodovodech a kanalizacích“) a lze ji dovodit i z judikatury (*usnesení kompetenčního senátu ze dne 24. 6. 2009, č. j. Konf 24/2008 – 21*) a literatury (*Chaloupka, V. a kol., Zákon o vodovodech a kanalizacích s rozšířeným komentářem. Soudy: Praha 2007, s. 35*). Ve vztahu k této problematice žalobce odkázal na výklad Ministerstva zemědělství č. 42 k zákonu o vodovodech a kanalizacích, z něhož vyplývá, že náklady na zřízení nových přípojek nebo jejich prodloužení, které jsou vyvolány změnou trasy vodovodu nebo kanalizace, by měly být hrazeny osobou, která změnu trasy vodovodu nebo kanalizace vyvolala. Právě na nutnost vyřešení úhrady souvisejících nákladů žalobce upozorňoval již v průběhu správního řízení, neboť je vlastníkem kanalizační přípojky napojené na stávající kanalizační řad. Stavební úřad však tuto námitku odmítl s tím, že její vypořádání připadá v úvahu až ve fázi stavebního řízení. Dle žalobce se však měl stavební úřad touto námitkou zabývat již v řízení o umístění stavby, a to nejen s ohledem na obecnou povinnost rozhodnout o námitce, ale také s ohledem na zásadu rychlosti a hospodárnosti řízení, aby se problém neodsunoval na pozdější fáze, zejména když může vést k úplnému zamezení stavby nové kanalizace. Totéž žalobce namítal i v odvolání proti rozhodnutí stavebního úřadu, avšak žalovaný k tomu pouze uvedl, že umístění přípojek není předmětem žádosti a otázka financování staveb není předmětem řízení podle stavebního zákona. Takovéto odůvodnění by však dle žalobce mohlo obstát pouze v případě umístění stavby, která by nebyla ze své podstaty funkčně propojena s přípojkou v jeho vlastnictví. Žalobce tak shledává vypořádání svých námitek ohledně vzájemného vypořádání nákladů zcela nedostatečným a rozhodnutí obou stupňů proto považuje za nepřezkoumatelná.

Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů žalobce spatřoval rovněž v tom, že žalovaný dostatečně nevypořádal jeho námitku upozorňující na možnost faktického vyvlastnění jím vlastněné přípojky v důsledku rozhodnutí stavebního úřadu, neboť podle § 3 odst. 6 zákona o vodovodech a kanalizacích se vlastníkem přípojky stává osoba, která ji na své náklady pořídila.

Další námitka směřovala proti nevhodnému řešení stavebníkem (obcí P.) navrženého záměru, a to zejména s ohledem na zájmy vlastníka dotčeného pozemku a vlastníka stávající kanalizační přípojky. Stavební úřad k tomu uvedl, že není příslušný zkoumat tyto otázky, a podobně i v rozhodnutí žalovaného je tvrzeno, že územní rozhodnutí o umístění stavby nového řadu nemá vliv na stávající stav v území, kdy odvolatelé využívají stávající kanalizační řad. S tímto postojem správních orgánů však žalobce zásadně nesouhlasil, a to s ohledem na legitimní očekávání, že do práv spojených s přípojkou nebude svévolně zasahováno jinými osobami, včetně obce P.. Nelze tedy připustit výklad správních orgánů, že jim nepřísluší důvodnost stavby vůbec posuzovat, neboť pokud by byl takový výklad doveden do krajnosti, pak by mohla být kdykoliv a bez jakýchkoliv omezení vydávána územní

rozhodnutí, jejichž realizace by nezbytně vedla k rušení a stavění kanalizačního řadu i se souvisejícími zásahy do kanalizační přípojky žalobce. Vzhledem k tomu, že se zde střetává právo obce P. na provedení stavby a právo žalobce na ochranu pokojného stavu a ochranu vlastnictví, byl stavební úřad povinen přistoupit ke zkoumání důvodů pro stavbu.

Žalobce rovněž nesouhlasil s tvrzením správních orgánů, že předmětem daného řízení je pouze umístění stavby, kterým stavební úřad potvrzuje soulad záměru s výše uvedenými požadavky § 90 stavebního zákona, a že daným rozhodnutím tedy nemůže dojít k omezení práv a právem chráněných zájmů účastníků řízení. To je však dle žalobce v přímé kontradikci s § 90 písm. e) stavebního zákona, který mimo jiné předpokládá posouzení záměru žadatele v souladu s výsledkem řešení rozporů a s ochranou práv a právem chráněných zájmů účastníků. Stavební úřad ani žalovaný však své zákonné povinnosti posoudit existenci těchto rozporů nedostáli, když se jí zbavily s odůvodněním, že zákonem předpokládaná možnost omezení práv a právem chráněných zájmů účastníků nemůže vůbec nastat. Napadené rozhodnutí je odůvodněno tím, že „námitky odvolatele neobsahují uvedení rozporu územního rozhodnutí s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo, a proto nejde o námitky, které mohou být uplatněny a vyřešeny v rámci územního řízení.“ Žalobce si tuto větu nemůže vyložit jinak, než že žalovaný patrně pominul část jím vznesených námitek, a proto považuje rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost.

Nepřezkoumatelnost žalobce spatřoval rovněž v tom, že rozhodnutí stavebního úřadu nesplňuje všechny náležitosti, neboť je v něm pouze vyjmenováno 12 subjektů, které sdělily stanoviska k řízení, aniž by stavební úřad uvedl úvahy, kterými se řídil při jejich hodnocení, nebo alespoň tato stanoviska nějak přiblížil.

Z výše uvedených důvodů žalobce žádal zrušení rozhodnutí žalovaného a společně s ním i předcházejícího rozhodnutí stavebního úřadu.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 7. 8. 2013 uvedl, že napadeným rozhodnutím došlo pouze k umístění stavby kanalizačního řadu na základě zákonem požadovaného posouzení podle § 90 stavebního zákona. Předmětem územního rozhodnutí nebylo odstranění stavby stávající kanalizace. Kanalizační řad je vodním dílem ve smyslu ustanovení § 55 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „vodní zákon“). Pro odstranění stavby kanalizace je stejně jako pro její provedení potřeba povolení vodoprávního úřadu podle ustanovení § 15 vodního zákona. Žalobce se v průběhu řízení domáhal řešení otázek, které nepřísluší správním orgánům v rámci územního řízení posuzovat. Zejména se jednalo o řešení otázky úhrady nákladů na vybudování přípojek odběratelů na kanalizační řad v rámci územního řízení. Otázka financování staveb však není předmětem řízení vedených podle stavebního zákona. Pokud má žalobce obavu z možné budoucí povinnosti úhrady nákladů na v budoucnu možná budovanou přípojku na umísťovaný kanalizační řad, nemůže se domáhat řešení této předjímané skutečnosti v rámci územního řízení vedeného podle stavebního zákona. Stavebnímu úřadu není zákonem svěřena kompetence k ukládání povinnosti nést náklady spojené se stavbou, uložení povinnosti vyžadované žalobcem by naopak bylo nezákonné. Dle žalovaného tak žalobci nebyla upřena možnost podávat v územním řízení námitky, nicméně tato možnost nezahrnuje záruku vyhovění námitkám, které nepřísluší stavebnímu úřadu v rámci územního řízení řešit. Žalobce své právo na podání námitek v územním řízení uplatnil a stavební úřad v souladu s ustanovením § 92 odst. 1 stavebního zákona o jeho

námítkách rozhodl. Žalovaný souhlasil se stavebním úřadem, že předmětem daného řízení je pouze umístění stavby, v rámci něhož stavební úřad potvrzuje soulad záměru s požadavky § 90 stavebního zákona. Po stavebním úřadu nelze vyžadovat překročení jeho pravomocí řešením jemu nepřisluších otázek s odkazem na rychlost a hospodárnost řízení, jak požadoval žalobce. Ze shora uvedených důvodů žalovaný neshledal žalobu proti svému rozhodnutí za důvodnou a navrhl její zamítnutí.

Žalobce následně reagoval na vyjádření žalovaného replikou ze dne 13. 9. 2013. Uvedl, že vítá doplnění důvodů, z kterých umístěním stavby nemůže dojít k omezení práv a právem chráněných zájmů účastníků v řízení, avšak v této fázi se nemůže již nic změnit na nedostatečném odůvodnění rozhodnutí stavebního úřadu a napadeného rozhodnutí, stejně jako na jeho věcné nesprávnosti vedoucí ke zkrácení práv žalobce. Žalobce upozornil na zjevnou absenci jakéhokoli řešení rozporů a namítaného zásahu do práva a právem chráněných zájmů žalobce v otázce nákladů spojených se stavbou přípojek. Dále uvedl, že žalovaný nepochopil žalobní bod III. žaloby, jímž je uplatňováno ne toliko nevyhovění, nýbrž i nevypořádání se s námítkami a důvody odvolání, stejně jako nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost.

Stavebník - obec P., ač soudem řádně vyzván, neuplatnil právo osoby zúčastněné na řízení. Práva osob zúčastněných uplatnili pouze vlastníci sousedních pozemků. Ti ve svých vyjádřeních shodně namítali, že z vlastních finančních prostředků hradili výstavbu kanalizační přípojky napojené na stávající kanalizační řad, přičemž žalobou napadené rozhodnutí je bezpochyby podstatným zásahem do jejich práv, neboť dává obci P. prostor pro výstavbu nové kanalizace namísto opravy a následné údržby stávajícího kanalizačního řadu. V současnosti již probíhá řízení o povolení stavby a vzhledem k jeho dosavadnímu neobjektivnímu průběhu lze předpokládat, že k povolení stavby tlakové kanalizace nakonec dojde. V případě realizace stavby nového kanalizačního řadu bude majetek osob zúčastněných znehodnocen, neboť jimi vybudovaná a řádně zkolaudovaná kanalizační přípojka napojená na stávající kanalizaci se stane v okamžiku vyřazení tohoto kanalizačního řadu z provozu zcela nefunkční. Nemovitosti osob zúčastněných tak budou od veřejné kanalizace odpojeny, a to bez jejich souhlasu a zavinění. Připojení na novou tlakovou kanalizaci bude možné jen při vybudování nové přípojky, což povede k zásahům do pozemků osob zúčastněných, a navíc to přinese nemalé finanční náklady, byť jde o investici vyvolanou ze strany obce Přezletice, která svou povinnost finančně zajistit vybudování nových kanalizačních přípojek odmítá. Napadeným rozhodnutím nebyl absolutně brán zřetel na to, že žádosti obce Přezletice o vydání územního rozhodnutí nepředcházela souhlas vlastníků sousedních nemovitostí s výstavbou nového řadu, ani dohoda o způsobu úhrady nákladů na zbudování nových přípojek. Navíc řešení prosazené napadeným rozhodnutím je pro osoby zúčastněné jakožto spotřebitele zcela nevýhodné i z jiných hledisek, neboť místo aby stávající gravitační kanalizace byla obcí řádně opravena a udržována (což by bylo pro obec daleko méně finančně náročné), má být nahrazena tlakovou kanalizací, která bude z technického hlediska nevyhovující a jejíž provoz bude ekonomicky nákladnější nežli provoz dosavadní. S ohledem na shora uvedené se osoby zúčastněné na řízení ztotožnily s obsahem žaloby.

Ze správního spisu zjistil soud následující relevantní skutečnosti:

Dne 30. 5. 2012 obdržel stavební úřad žádost obce P. o vydání rozhodnutí o umístění stavby tlakové kanalizace. Přílohou žádosti byla též dokumentace pro vydání rozhodnutí o umístění stavby zpracovaná projektantem Ing. J. K. v březnu 2012 pod č. 107/12 (dále jen

„dokumentace“), v jejíž průvodní zprávě je mimo jiné uvedeno, že součástí projektu nejsou odbočné řady a domovní čerpací stanice, přičemž v zájmovém území stavby (v ulici Pod Hájem) je v současné době stávající gravitační splašková kanalizace, která je svedena do čerpací stanice, jejíž výtlak je zaústěn do tlakové kanalizace v obci. Průvodní zpráva této dokumentace rovněž obsahuje stručné vysvětlení, proč se investor (obec P.) rozhodl záměr provést, a to z důvodu, že do stávající gravitační kanalizace jsou načerno zaústěny i dešťové vody ze soukromých pozemků a že její provoz je pro velké provozní náklady neúnosný, a proto se investor rozhodl tuto gravitační kanalizaci zrušit a vybudovat novou tlakovou kanalizaci na stávající trase. Vedení nové kanalizace po stávající trase je zřejmé i z grafického znázornění na jednotlivých výkresech části D této dokumentace (výkresová dokumentace).

Dne 20. 8. 2012 stavební úřad oznámil účastníkům zahájení územního řízení a současně nařídil ústní jednání spojené s ohledáním na místě. Dne 19. 9. 2012 stavební úřad obdržel podání žalobce, v němž bylo – v zásadě shodně jako posléze v žalobě – argumentováno, že řešení zvolené obcí P. je technicky nevhodné a ne hospodárné, dále že byly pomínuty zájmy vlastníků sousedních pozemků a přípojek na stávající kanalizaci, neboť s nimi nebyla vypořádána otázka náhrady nákladů na vybudování nového kanalizačního řádu, a rovněž nebyl dán souhlas těchto vlastníků s realizací záměru. Dle žalobce mělo být vydání územního rozhodnutí podmíněno dohodou obce coby vlastníka kanalizace s odběrateli na ní napojenými o financování výměny stávajících kanalizačních přípojek. Dne 20. 9. 2012 proběhlo u stavebního úřadu ústní jednání, na němž byly předneseny obdržené námítky žalobce (jenž se ústního jednání nezúčastnil). Ústnímu jednání byly přítomny též některé z osob zúčastněných na řízení, které se (společně s dalšími přítomnými účastníky územního řízení) k žalobcem uplatněným námitkám připojily. Stavební úřad poté vyzval obec P. k doplnění její žádosti a za tím účelem přerušil řízení. Po doplnění žádosti opět nařídil ústní jednání, jež proběhlo dne 18. 12. 2012 za přítomnosti zástupce obce P. a společně zmocněnkyně (některých) účastníků územního řízení, JUDr. M. P., která v průběhu jednání opět poukázala na nedostatky žádosti, zejména s ohledem na technickou nevhodnost záměru, jeho ekonomickou náročnost a absenci souhlasu vlastníků sousedních pozemků. Dne 10. 1. 2013 přistoupil stavební úřad k vydání územního rozhodnutí, jímž obci P. schválil umístění stavby kanalizačního řádu na pozemcích parc. č. x a x v k. ú. P, současně stanovil podmínky pro umístění této stavby a zamítl námítky uplatněné v průběhu řízení. V odůvodnění k zamítnutí námitek uvedl, že mu nepřísluší zkoumat, proč chce žadatel stavbu umístit, ani vhodnost či nevhodnost změny gravitační kanalizace za tlakovou, neboť to je na vlastníku stavby. Kanalizační řad je stavba jako každá jiná a její vlastník je dle § 154 odst. 1 písm. a) stavebního zákona povinen ji po celou dobu její existence udržovat, a pokud by údržba stavby nebyla hospodárná (např. stavební materiál by nesplňoval předepsané požadavky), umožňuje stavební zákon vlastníkovu takovou stavbu odstranit a místo ní vystavět novou. Stavbu přípojek řeší až stavební řízení, územní řízení řeší jen umístění stavby, nikoli technické parametry budoucí stavby včetně následků z ní vyplývajících. V žalobcem odkazovaném výkladu Ministerstva zemědělství č. 42 přitom není jediná zmínka o územním řízení. Aby mohlo být požádáno o stavební povolení, musí být nejprve vydáno územní rozhodnutí pro předmětný řad, přičemž v tomto konkrétním případě bude řad umístěn na stávající řad, tím se mění jeho umístění a vyžaduje územní rozhodnutí.

Rozhodnutí stavebního úřadu napadl žalobce odvoláním. Znovu v něm vysvětlil, proč je vydání územního rozhodnutí podmíněno předchozí dohodou vlastníka kanalizace s odběrateli na ní napojenými, proč vyřešení této záležitosti nelze odsunout až do fáze stavebního řízení,

a proč je daná stavba technicky a ekonomicky nevhodná, zejména s ohledem na zájmy vlastníků stávajících přípojek. Ve vztahu ke každému z těchto bodů pak stavebnímu úřadu vytkl, že se řádně nezabýval vznesenými námitkami. Odvolání proti územnímu rozhodnutí podaly též osoby zúčastněné. Žalovaný však podaná odvolání zamítl a jimi napadené územní rozhodnutí potvrdil, v odůvodnění se v zásadě ztotožnil s názorem stavebního úřadu. Toto rozhodnutí žalovaného je nyní napadeno žalobou.

Při jednání před soudem zástupce žalobce úvodem sdělil, že má za to, že územní rozhodnutí zřejmě pozbylo platnosti, nicméně tuto informaci nemá nikterak podloženou. Proto je toho názoru, že řízení ve věci může proběhnout. Pověřená pracovnice žalovaného reagovala sdělením, že žalovaný rozhodnutím ze dne 17. 2. 2015 zrušil stavební povolení na kanalizaci a věc byla proto v řízení před stavebním úřadem, který usnesením ze dne 21. 9. 2015 zastavil řízení ve věci povolení tlakové splaškové kanalizace. Toto usnesení bylo doručeno pouze obci jako žadateli. Kopie zmíněných rozhodnutí založila do soudního spisu. V dalším pak účastníci setrvali na svých dosavadních stanoviscích.

Osoba zúčastněná č. 8 uvedla, že se zcela ztotožňuje s názorem žalobce.

Krajský soud v Praze poté, co dospěl k závěru, že v této fázi řízení není najisto postaveno, zda napadené územní rozhodnutí pozbylo platnosti, přistoupil k věcnému projednání žaloby a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

V projednávané věci je jádrem sporu otázka, co všechno je stavební úřad povinen v rámci projednávání žádosti o umístění stavby kanalizace vypořádat. Zatímco žalovaný i stavební úřad vyšli z úvahy, že námitky vznesené žalobcem (popř. osobami zúčastněnými) v územním řízení řešeny být nemají, žalobce byl naopak názoru, že správní orgány tyto námitky řešit měly, avšak neučinily tak, a proto považuje jejich rozhodnutí za nepřezkoumatelná. K tomu soud poznamenává, že z odůvodnění žalovaného i prvoinstančního rozhodnutí plyne, že na námitky vznesené žalobcem vždy určitým způsobem reagovalo bylo, byť zpravidla právě se závěrem, že jejich posouzení není předmětem územního řízení. Soud připouští, že v tomto směru bylo vypořádání uplatněných námitek mnohdy poměrně stručné, nicméně i navzdory tomu lze z odůvodnění rozpoznat, jaký závěr k té či oné námitce správní orgány zaujaly. S ohledem na toto zjištění musí soud konstatovat, že rozhodnutí žalovaného ani stavebního úřadu nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů netrpí, neboť i závěr, že námitky některého typu se v daném řízení neřeší, je závěrem přezkoumatelným. Jiná otázka samozřejmě je, jestli tento závěr není v rozporu s hmotným právem. Soud proto v rámci uplatněných žalobních bodů zkoumal, zda žalovaný (potažmo stavební úřad) při vypořádání žalobcem vznesených námitek správně aplikoval příslušná hmotněprávní ustanovení:

V první řadě je třeba vyjasnit nejpalčivější problém, a to jak dalece má v daném případě umístění stavby vliv na práva dosavadních odběratelů - vlastníků sousedních nemovitostí připojených na stávající gravitační kanalizaci prostřednictvím vlastních kanalizačních přípojek. V tomto ohledu považuje soud za podstatné, že nově umísťovaný řad tlakové kanalizace má vést sice po stejné trase jako řad stávající gravitační kanalizace, avšak má být umístěn v prostoru nad ním, což plyne z obsahu připojené dokumentace (*zejména její výkresové části, viz výkresy D.1–D.3*), na který výslovně odkazují i závazné podmínky vydaného územního rozhodnutí (*viz výrok II. bod 1 rozhodnutí stavebního úřadu*). To znamená, že plánované umístění nové kanalizace se nijak „nekříží“ s kanalizací stávající, ani bezpodmínečně nevyžaduje její přemístění či dokonce odstranění. Na tom nic nemění ani

skutečnost, že projekt obce P. se zrušením stávající gravitační kanalizace do budoucna počítá, neboť samotné rozhodnutí o umístění stavby takovýto důsledek nevyvolá. Ke zrušení stávající gravitační kanalizace by totiž muselo dojít až v rámci samostatného rozhodovacího procesu, jehož předmětem by byla právě tato kanalizace či s ní související provozování. Předmětem územního řízení není řešit konkrétní stavbu, ale poměry území, do něhož se určitá stavba bude situovat, a vyšlo-li v proběhlém územním řízení najevo, že prostorové umístění staré i nové kanalizace se navzájem nevylučuje, pak není zřejmé, proč by samotné umístění mělo představovat překážku pro užívání dosavadní gravitační kanalizace, ani jak by toto umístění mělo zasáhnout do dosavadních práv a povinností vlastníků stávajících kanalizačních přípojek. Jakkoli bylo odůvodnění žalovaného týkající se této problematiky značně stručné, tak jádro shora popsáné úvahy v něm nalézt lze.

Soud je navíc přesvědčen, že v daném případě by dokonce ani navazující stavební povolení na nový řád tlakové kanalizace ještě nemělo zásadní vliv na možnost užívat stávající gravitační kanalizaci ani by neznamenal nutnost přepojit stávající přípojky. Jak již bylo nastíněno výše, podstatný zásah do existujícího „pokojného stavu“ *[což je to, oč jde v rámci hodnocení požadavku plynoucího z ustanovení § 90 písm. e) stavebního zákona především]* by mohl přivodit až teprve některý z aktů, jímž by se do provozu stávající kanalizace přímo zasáhlo. K tomu by mohlo dojít například v okamžiku, když by obec P. v rámci zahájení provozu nové tlakové kanalizace přistoupila i ke změně dosavadního kanalizačního řádu, který má zpracovaný pro účely provozu stávající gravitační kanalizace. Za této situace by měl vodoprávní úřad schvalující nový kanalizační řád (§ 14 odst. 3 zákona o vodovodech a kanalizacích) důsledně zohlednit i zájmy dosavadních uživatelů kanalizace, které by měl v rámci řízení o schválení nového kanalizačního řádu přibrat jako účastníky [§ 27 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů]. K dotčení práv dosavadních uživatelů stávající kanalizace by nepochybně došlo i tehdy, pokud by v souvislosti s řízením o schválení provozu nové tlakové kanalizace bylo vyžadováno úplné nebo částečné zrušení rozhodnutí o provozování stávající gravitační kanalizace (§ 6 odst. 8 zákona o vodovodech a kanalizacích). Totéž by platilo i v případě žádosti obce P. o provedení takových stavebních úprav na stávající gravitační kanalizaci, jejichž výsledek by technicky znemožnil či vyloučil napojení stávajících přípojek. Všechny shora zmiňované situace však mají samostatné režimy schvalování, které jsou na výsledcích samotného územního rozhodnutí prakticky nezávislé. Obavy žalobce či osob zúčastněných, že by v důsledku vydání rozhodnutí o umístění stavby tlakové kanalizace pozbyli možnost uplatňovat námitky v případných dalších řízeních, jsou proto liché. Nehledě na to, že procesy směřující k zásahu do stávající kanalizace a přípojek na ni napojených ani neprobíhají v linii obecného stavebního úřadu, nýbrž v linii jiných funkčně i věcně příslušných orgánů, ať už vodoprávního úřadu *[speciální stavební úřad pro povolení změn na stávající kanalizaci či schvalující kanalizační řád – srov. § 15 odst. 1 písm. d) stavebního zákona; § 15 a § 106 vodního zákona; § 14 odst. 3 zákona o vodovodech a kanalizacích]* či krajského úřadu *(prvoinstanční orgán pro povolení k provozování kanalizace a jeho změny – srov. § 6 odst. 8 zákona o vodovodech a kanalizacích)*. Stavební úřad vedoucí územní řízení tudíž při vypořádávání požadavků na ochranu práv a právem chráněných zájmů účastníků řízení ve smyslu § 90 písm. e) stavebního zákona jen sotva může jít až tak dalece, že by v rámci posuzování uspořádání poměrů v území podrobně řešil chystané dílčí úpravy či změny prováděné na sítích, které v tomto území již vedou.

Shora uvedené v zásadě platí i pro navazující žalobní bod, v němž je namítána absence dohody uzavřené mezi obcí P. coby (budoucím) vlastníkem nově umisťované kanalizace a osobami užívajícími stávající gravitační kanalizaci prostřednictvím vlastních kanalizačních přípojek. V rámci územního řízení stavební úřad rozhodně není povinen předložení takové dohody vyžadovat, a tuto povinnost dokonce nebude mít ani ve fázi navazujícího řízení o povolení stavby, bude-li se týkat výlučně jen nové tlakové kanalizace. I zde platí, že povinnost vypořádat se s vlastníky přípojek by měla přicházet v úvahu až za situace, kdy předmětem řízení budou změny na stávající kanalizaci, čili tehdy, kdy samotným prováděním stavby může být zasaženo do existujících přípojek či obecně možnosti stávající kanalizaci užívat (*navíc v těchto věcech nebude k řízení příslušný obecný stavební úřad, ale jiný funkčně příslušný orgán – zpravidla vodoprávní úřad*). Až v těchto situacích bude na investorovi, aby ke své žádosti připojil smlouvu s jednotlivými vlastníky přípojek o právu provést změny stavby kanalizace, do které jsou zaústěny stávající přípojky [*§ 110 odst. 2 písm. a) stavebního zákona*]. Správní orgán rozhodující o žádosti bude moci předloženou smlouvu posoudit nanejvýš z hlediska toho, zda je v ní obsažen souhlas vlastníků s provedením stavby. V jeho pravomoci však již nebude zkoumat, jak dalece či zda vůbec si investor a vlastníci ve smlouvě vyřeší způsob náhrady nákladů. Problém případné náhrady nákladů za vybudování přípojek je totiž otázkou soukromoprávního charakteru, o níž orgánům veřejné správy v zásadě nepřisluší rozhodovat (*pozn.: spory ohledně náhrady nákladů na budoucí výstavbu nových přípojek nelze řadit pod spory o rozsah oprávnění podle § 7 odst. 1 a 2 zákona o vodovodech a kanalizacích, o nichž přísluší rozhodovat vodoprávním úřadům; ani pod spory z dohod vlastníků provozně souvisejících kanalizací, o nichž dle § 8 odst. 3 téhož zákona rozhodovalo do 31. 12. 2013 Ministerstvo zemědělství*). S ohledem na uvedené se tudíž v územním řízení nelze dovolávat toho, aby stavební úřad uložil žadateli o vydání územního rozhodnutí předložení dohody, jejímž obsahem bude řešení náhrady nákladů za případné pozdější vybudování nových přípojek. Takto široce nelze ustanovení § 90 písm. e) stavebního zákona vykládat.

Lichá je rovněž obava žalobce z vyvlastnění dosavadních kanalizačních přípojek. Předně nelze přehlédnout, že samotný projekt (*viz opět dokumentace, zejm. výkresová část*) ve vztahu k nově umisťované tlakové kanalizaci s výstavbou nových přípojek nepočítá. Nicméně i kdyby se s umístěním nových přípojek počítalo, není soudu zřejmé, jak by jejich případnou výstavbou mohla obec P. nabýt vlastnické právo ke stávajícím přípojkám vlastněným žalobcem či osobami zúčastněnými na řízení. Z žalobcem zmiňovaného ustanovení § 3 odst. 6 zákona o vodovodech a kanalizacích tento důsledek rozhodně nevyplývá.

Soud dále souhlasí s žalovaným, že posuzuje-li stavební úřad soulad záměru podle kritérií uvedených v ustanovení § 90 stavebního zákona, pak není jeho povinností zkoumat ekonomickou vhodnost navrhovaného řešení. Úkolem stavebního úřadu je posoudit záměr z hlediska vlivů na území, nikoliv z hlediska jeho hospodářské vhodnosti pro koncového uživatele. Povinnost stavebního úřadu posuzovat soulad záměru s ochranou práv a právem chráněným zájmem vlastníků dle § 90 písm. e) stavebního zákona je třeba chápat tak, že jde o povinnost vyhodnotit záměr z hlediska případných zásahů do stávajícího „pokoje stavu“. Hodnotícím kritériem dle zmiňovaného ustanovení naopak není to, zda schvalovaný záměr bude pro budoucí uživatele představovat vyšší spotřební komfort či nižší ekonomické náklady, než by tomu bylo u jiných podobných projektů. V tomto ohledu soud plně souhlasí s žalovaným i stavebním úřadem, že o vhodnosti změny stavby si musí primárně

rozhodnout její vlastník (*byť stavební úřad v odůvodnění svého rozhodnutí k této problematice připojil ne zrovna přiléhavou argumentaci, že ne hospodárnou stavbu je možno odstranit a postavit místo ní novou*). Na uvedeném nic nemění ani skutečnost, že v nyní posuzované věci byla stavebníkem veřejnoprávní korporace a jím požadovaný záměr má být stavbou provozovanou ve veřejném zájmu (§ 1 odst. 1 zákona o vodovodech a kanalizacích). Ani v takových případech stavebním úřadům nepřísluší ponoukat žadatele do hospodářsky výhodnějších či technicky efektivnějších variant záměru. Naopak: Jestliže by stavební úřad coby orgán územního plánování pověřený výkonem státní správy [srov. § 5 odst. 2 stavebního zákona ve vztahu k § 7 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., *obecní zřízení (o obcích)*, ve znění pozdějších předpisů] začal obci jakkoli radit či nařizovat, zda má pro účely rozvoje svého území a uspokojení potřeb svých občanů upřednostnit to či ono řešení, pak by takový postup byl zcela nepřípustným zásahem státní moci do práva obce na samosprávu (čl. 101 odst. 4 Ústavy; § 7 odst. 2 zákona o obcích). Je totiž primárně vůlí obce, jaké řešení si zvolí pro odvádění a čištění odpadních vod na svém území. Stavebnímu úřadu přísluší posouzení, zda je obcí navrhované řešení v dotčeném území přípustné z hlediska zájmů chráněných stavebním zákonem, nemůže však již hodnotit, zda je předložený projekt pro obec a její občany výhodnější než projekty jiné. Jestliže se žalobci a osobám zúčastněným řešení zvolené obcí P. nelíbí, nebo mají za to, že se jedná o neúčelné či ne hospodárné využití obecních prostředků, pak tyto záležitosti musí vyřešit v rámci obecní samosprávy, ať už přímým vznesením požadavku na projednání určité záležitosti na obecním zastupitelstvu [§ 16 odst. 2 písm. f) a odst. 3 zákona o obcích] či prostřednictvím některého ze zvolených zastupitelů. Je však absurdní požadovat, aby vzájemné vztahy mezi obcí a občany autoritativně rozhodl stavební úřad v rámci územního řízení.

Lze tedy shrnout, že i když jsou rozhodnutí žalovaného i stavebního úřadu poměrně stručná a jejich odůvodnění se místy opírají o poněkud neobratné formulace, tak z nich lze přesto relativně spolehlivě dovodit, jaký postoj správní orgány k námitkám žalobce i osob zúčastněných zaujaly, a co bylo hlavním jádrem jejich úvah a hodnocení. Detailnější vypořádání námitek vznesených v průběhu prvoinstančního i odvolacího řízení by nemohlo na znění výroku obou správních rozhodnutí nic změnit. S ohledem na uvedené nelze žalobou napadené rozhodnutí považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neřkuli pro nesrozumitelnost. Jak soud dále podrobně vysvětlil výše, v mezích uplatněných žalobních bodů neshledal napadené rozhodnutí ani v rozporu s hmotným právem, ani existenci procesních vad. Proto dospěl k závěru, že žaloba není důvodná a je třeba ji zamítnout (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalovaný náhradu účelně vynaložených nákladů neuplatnil. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žádná z osob zúčastněných na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť soud jim v tomto řízení neuložil žádnou povinnost (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 10. prosince 2015

JUDr. Věra Šimůnková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Vlasáková